

Förvaltningsrätten i Linköping
Box 406
581 04 Linköping

Mål 8016-14 och 8020-14

Swedegas AB ./.. Energimarknadsinspektionen

Efter förvaltningsrättens underrättelse den 16 juni 2015 inkommer Energimarknadsinspektionen (Ei) med följande synpunkter på målens handläggning samt begäran om anstånd.

1 Muntlig förhandling

Swedegas har begärt att rätten ska hålla muntlig förhandling i målen. Ei anser att detta är obehövt. Swedegas har som skäl för sin begäran uppgett att rättens beslutsunderlag behöver kompletteras genom att låta parterna muntligen utveckla sin talan. Ei konstaterar att parterna redan utförligt i skrift har argumenterat för sina respektive ståndpunkter och utvecklat sin talan. En eventuell komplettering kan lämpligen ske skriftligen. Målen är inte av sådan beskaffenhet att det krävs en muntlig förhandling. Det är enligt Ei uppenbart att det kommer att finnas tillräckligt skriftligt beslutsunderlag i målet.

Om muntlig förhandling ändå ska hållas är det Ei:s uppfattning att denna bör begränsas. Ei delar förvaltningsrättens bedömning att en dag är rimligt. Ei är dock av uppfattningen att en dag inte kommer att vara tillräckligt om förhör med partssakkunniga tillåts, se vidare nedan.

2 Muntliga förhör

Swedegas åberopar muntliga förhör med partssakkunniga. Ei menar att denna bevisning ska avvisas.

Enligt 8 § förvaltningsprocesslagen ska rätten se till att målet blir så utrett som dess beskaffenhet kräver. Vid behov anvisar rätten hur utredningen bör kompletteras. Överflödigt utredning får avvisas. Avvisning av bevisning kan komma ifråga när det kan vara till nytta som medel för att motverka att processen blir onödigt vidlyftig och långdragen (prop. 1971:30 s. 530). En muntlig förhandling är endast ett komplement till den skriftliga utredningen.

Swedegas har åberopat muntligt förhör med två personer. Swedegas har gett in flera utförliga skriftliga utlåtanden från dessa personer. Personerna ska enligt Swedegas höras

om sina respektive iakttagelser och slutsatser utifrån tidigare ingivna utlåtanden. Förhören avser således inte att tillföra något nytt. Förvaltningsrätten har i tidigare mål gällande intäktsramar för elnätsföretag avvisat denna typ av muntlig bevisning, jmf förvaltningsrätten i Linköpings beslut den 19 juni 2013 i mål 7937-11 m.fl.

Mot denna bakgrund bör de åberopade förhören med Thore Johnsen och Daniel Frigell anses obehövliga och den muntliga bevisningen bör således avvisas.

Om förvaltningsrätten inte fattar beslut om avvisning enligt ovan avser även Ei att åberopa muntliga förhör (partssakkunnigförhör) med minst två personer. Ei önskar dock att förvaltningsrätten först prövar frågan om avvisning.

Om muntliga förhör tillåts kommer den muntliga förhandlingen att ta betydligt mer tid än en dag.

3 Tidpunkter för muntlig förhandling

Vid en muntlig förhandling kommer Ei att företrädas av ombud. Företrädare från Ei och ombud kan delta vid muntlig förhandling följande dagar:

Vecka 41 - Onsdag den 7 oktober

Vecka 42 - Tisdag den 13 oktober och onsdag den 14 oktober

Vecka 43 - Tisdag den 20 oktober och onsdag den 21 oktober.

4 Rätten bör utse sakkunnig

Parterna har gett in omfattande material i form av utlåtanden om lämplig kalkylränta (WACC). De frågor som utlåtandena avser är mycket komplicerade och det krävs särskild expertis för att göra en bedömning av det underlag som åberopats. De skillnader som finns i bedömningarna visar tydligt att användningen av WACC-metoden medför stora svårigheter och betydande osäkerhetsmoment. Det är också stor skillnad på de av parterna åberopade experternas uppfattning om de enskilda parametrarna som ingår i bedömningen. Det är också en avsevärd skillnad på föreslagen nivå på kalkylräntan beroende på vilken expert som uttalar sig och i vems intresse uttalandet görs. Frågan är alltså av stor betydelse för samhället och för kundkollektivet som ska betala kalkylräntan.

I de tidigare avgjorda målen om intäktsramar för elnätsföretagen för tillsynsperioden 2012-2015 ifrågasatte Kammarrätten i Jönköping, som Ei uppfattar domskälen, det lämpliga i att en domstol tvingades ange lämpliga parametervärden (se t ex mål nr 101-14). Ei har uppfattat att detta uttalande har sin grund i rättens bristande kunskaper om ekonomisk metod och påföljande praktiska svårigheter att utvärdera utredningsmaterialet. I domskälen angav kammarrätten också att "Kammarrättens bedömning av vad som kan vara ett rimligt värde på parametrarna görs enbart utifrån parternas argumentation och den bevisning som de åberopat, främst i form av

expertutlåtanden.". Betydelsen av att experterna företrädde olika intressen nämndes inte av kammarrätten.

Det kan enligt Ei inte bortses från att Swedegas utlåtanden har tillkommit på begäran av part med ett tydligt egenintresse. För att säkerställa att kundernas och samhällets intressen blir tillvaratagna i processen är det enligt Ei nödvändigt att domstolen har tillgång till objektiv expertis på området. Ei bedömer mot bakgrund av detta samt utifrån erfarenheterna från de tidigare elnätsmålen att detta inte kan tillgodoses på annat sätt än genom att domstolen utser en sakkunnig i enlighet med vad som anges i 24 § förvaltningsprocesslagen.

Syftet med att anlita en sakkunnig är att tillföra domstolen uttalanden angående erfarenhetssatser och omdömen som förutsätter särskild kunskap, erfarenhet eller utbildning. Sakkunnigutlåtandet från den som rätten utsett är därmed inte ett bevis utan avser i stället att tillföra rätten särskild kunskap. Ei menar att frågan om kalkylräntans storlek och de enskilda parametervärdena är sådant som rätten bör inhämta egen sakkunskap om. Det är inte rimligt att domstolens avgörande enbart grundas på en bedömning av partsinlagor.

5 Begäran om anstånd

Enligt förvaltningsrättens tidigare angivna tidplan skulle Swedegas AB:s inlaga lämnats till rätten senast den 31 maj 2015. Yttrandet gavs dock inte in till rätten förrän den 12 juni 2015 och inkom till Ei med samtliga bilagor först den 18 juni 2015. Mot denna bakgrund och det förhållandet att semesterperioderna hos Ei redan inletts och kommer att pågå t.o.m. vecka 33 kan inte de personer hos Ei samt ombud och sakkunniga som deltar i arbetet samråda om det kommande yttrandet förrän därefter. Swedegas yttrande är dessutom omfattande både i längd och innehåll. Det innehåller en mängd uppgifter som behöver kontrolleras och bemötas. Ei begär därför anstånd med sitt yttrande i sak med motsvarande den försening som hittills uppstått i tidplanen, dvs. till den 21 september 2015.

Hanna Abrahamsson

Chefsjurist